



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 472/2014-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť Z. K., zastúpenej spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm, s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Róbert Ružbašán, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 161/2008 a takto

### **r o z h o d o l :**

1. Základné právo Z. K. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 161/2008 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice I p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 161/2008 konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Z. K. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť Z. K. trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) na účet spoločnosti AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm, s. r. o., Kmeťova 26, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2014 doručená sťažnosť Z. K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 161/2008.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka podala 1. apríla 2008 na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu proti A. B. (ďalej len „žalovaná“). Domáhala sa zaplatenia sumy 13 550,20 € s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, ku ktorému malo dôjsť užívaním pozemkov vo vlastníctve sťažovateľky žalovanou od roku 1997.

*Podľa sťažovateľky nejde o skutkovo a právne náročnú vec. Okresný súd „nariadil... pojednávanie na deň 21.09.2009, teda po takmer roku a pol od podania návrhu. Uvedené pojednávanie bolo zrušené, a to z dôvodu na strane žalovanej a jej právneho zástupcu. Rovnako tak pojednávania nariadené na dni: 23.10.2009, 4.12.2009 a 18.01.2010 boli zrušené opäť z dôvodov na strane žalovanej a jej právneho zástupcu... Prvé pojednávanie v uvedenej veci sa uskutočnilo dňa 28.05.2012, to znamená, že po takmer štyroch rokoch*

*a dvoch mesiacoch od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu. Po vyjadrení postojov právnych zástupcov sťažovateľky a žalovanej k znaleckému posudku, ktorý bol vyhotovený k inému konaniu, bolo pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu vysporiadania námietok voči znaleckému posudku.*

*Uznesením Okresného súdu Košice I. sp. zn. 20C/161/2008-146 zo dňa 11.06.2012 bola žalovanej uložená povinnosť zložiť do úschovy Okresného súdu Košice I sumu vo výške 13 550,20 €. Voči tomuto uzneseniu bolo právnym zástupcom žalovanej podané odvolanie. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 3Co/355/2012-178 zo dňa 28.12.2012 napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.*

*Nasledujúce pojednávanie v predmetnej veci sa konalo dňa 17.02.2014, teda po takmer roku a deviatich mesiacoch nečinnosti súdu. Po prednesoch právnych zástupcov sťažovateľky a žalovanej bolo pojednávanie odročené na deň 07.04.2014.*

*Pojednávanie nariadené na deň 07.04.2014 bolo zrušené a odročené na neurčito.*

*Od podania návrhu 01.04.2008 až doposiaľ, to znamená za obdobie viac ako šiestich rokov, Okresný súd Košice I vykonal v danej veci len dve pojednávania a už druhýkrát odročil pojednávanie na neurčito. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že súd nekoná riadne, neposkytuje sťažovateľke rýchlo a ani účinnú súdnu ochranu, nekoná bez zbytočných prieťahov a ani po uplynutí 6 rokov tu nie je predpoklad rozhodnutia vo veci samej.“.*

*Sťažovateľka kritizuje, že „celé konanie až doteraz, je zbytočne zdĺhavé, nehospodárne a neefektívne... Okresný súd Košice I postupoval neracionálne a zmätočne, v uvedenom konaní buď nekonal vôbec, alebo konal s neprimeranými časovými odstupmi a to už od samého začiatku...“. Podľa sťažovateľky „je neprípustné a v rozpore so všetkými základnými zásadami občianskeho súdneho konania, aby súd vo veci nevykonal viac ako 4 roky čo i len jedno pojednávanie, následne odročil pojednávanie na neurčito, ďalej za takmer 2 roky nevykonal žiaden procesný úkon a po vykonaní ešte len druhého pojednávania opäť odročil pojednávanie na neurčito... Tieto skutočnosti u sťažovateľky vytvárajú právnu neistotu a to už od momentu podania návrhu, rovnako tak aj počas celého konania, a ktorá pretrváva dodnes, z dôvodu, že nie je vylúčené ďalšie pojednávanie a nie je vo veci ani právoplatne rozhodnuté.“.*

Sťažovateľka podala 12. apríla 2012 sťažnosť na postup okresného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), na ktorú predseda okresného súdu odpovedal písomne 23. apríla 2012.

2. Ústavný súd vyzval 17. júla 2014 sťažovateľku na doplnenie jej návrhu na začatie konania o dôkazy o využití účinných prostriedkov nápravy jej označených práv tak, ako to požaduje § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

3. Sťažovateľka prostredníctvom právneho zástupcu doručila ústavnému súdu 23. júla 2014 fotokópie listín preukazujúcich podanie sťažnosti na postup súdu podľa § 62 zákona o súdoch (12. apríla 2012). Súčasne argumentovala v prospech záveru, podľa ktorého sťažnosť na postup súdu podľa § 62 zákona o súdoch nepredstavuje účinný prostriedok nápravy jej označených práv.

4. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 472/2013-20 zo 6. augusta 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

5. Následne 23. septembra 2014 vyzval ústavný súd okresný súd na vyjadrenie sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti, zaslanie relevantného súdneho spisu a na oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

6. Okresný súd doručil ústavnému súdu svoje vyjadrenie 4. novembra 2014. Vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti a predložil tento chronologicky usporiadaný prehľad procesných úkonov v namietanej veci:

*«Sťažovateľka Z. K. v predmetnom konaní navrhovateľka podala na Okresnom súde Košice I dňa 1.4.2008 návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 408.213,- Sk s príslušenstvom.*

*Vec bola zapísaná do registra „Ro“ pod sp. zn. 19Ro/950/2008.*

*Súd dňa 20.6.2008 vydal vo veci platobný rozkaz č. k. 19Ro/950/2008-25.*

*Proti platobnému rozkazu dňa 16.7.2008 podala odpor odporkyňa. Vec bola následne prevedená do registra „C“ a pridelená na rozhodnutie sudcovi JUDr. Číževskému pod sp. zn. 20C/161/2008.*

*Dňa 31.7.2008 súd odoslal účastníkom konania výzvy a poučenia podľa ust. § 114 O. s. p. a zároveň vyzval odporkyňu na zaplatenie súdneho poplatku za odpor.*

*Dňa 2.9.2008 doručila súdu navrhovateľka písomné vyjadrenie k odporu.*

*Dňa 25.9.2008 doručila navrhovateľka súdu návrh na pripustenie zmeny petitu žalobného návrhu. Uznesením č. k. 20C/161/2008-50 zo dňa 24.2.2009 súd pripustil zmenu petitu žalobného návrhu.*

*Dňa 19.8.2009 súd nariadil prvé pojednávanie vo veci na 21.9.2009. Toto pojednávanie bolo bez prejednávania veci odročené na 23.10.2009 z dôvodu ospravedlnenej neúčasti právneho zástupcu odporkyne na pojednávaní.*

*Pojednávanie nariadené na 23.10.2009 bolo bez prejednávania veci odročené na 4.12.2009 z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti odporkyne na pojednávaní.*

*Pojednávanie nariadené na 4.12.2009 bolo bez prejednávania veci odročené na 18.1.2010 z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti odporkyne na pojednávaní.*

*Pojednávanie nariadené na 18.1.2010 bolo bez prejednávania veci odročené na neurčito z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti odporkyne na pojednávaní.*

*Dňa 17.1.2011 navrhovateľka doručila súdu ďalší návrh na zmenu petitu žaloby.*

*Dňa 18.4.2012 súd nariadil pojednávanie na 28.5.2012.*

*Dňa 3.5.2012 navrhovateľka doručila súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia.*

*Pojednávanie nariadené na 28.5.2012 po prejednaní veci bolo odročené na neurčito.*

*Uznesením č. k. 20C/161/2008-146 súd rozhodol, že odporkyňa je povinná zložiť do úschovy Okresného súdu Košice I sumu vo výške 13.550,20 EUR až do právoplatného skončenia konania tejto veci.*

*Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie odporkyňa.*

*Dňa 5.12.2012 bol spis s opravným prostriedkom, ktorý podala odporkyňa predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach.*

*Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 3Co/355/2012-178 zo dňa 28.12.2012 zmenil uznesenie Okresného súdu Košice I č. k. č. k. 20C/161/2008-146 tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.*

*Dňa 17.12.2013 súd nariadil ďalšie pojednávanie vo vec na 17.2.2014.*

*Toto pojednávanie po prejednaní veci bolo odročené na 7.4.2014 za účelom doplnenia dokazovania.*

*Dňa 19.3.2014 zákonný sudca JUDr. Číževský oznámil predsedovi súdu, že sa cíti byť vo veci zaujatý, nakoľko zastupovanie odporkyne v predmetnom konaní prevzala advokátka JUDr. Helena Knopová, u ktorej ako advokátsky koncipient pracuje jeho syn JUDr. Miron Číževský mladší. Predseda súdu nemienil vyhovieť námietke zaujatosti vznesenej sudcom a postúpil spis na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach.*

*Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 11NcC 10/2014-252 zo dňa 31.3.2014 rozhodol, že sudca JUDr. Miron Číževský je vylúčený z pojednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 20C/161/2008.*

*Po vrátení spisu z Krajského súdu v Košiciach bola vec dňa 15.7.2014 pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Stolárovej.*

*Dňa 13.8.2014 súd nariadil pojednávanie na 7.11.2014.»*

*Okresný súd vo svojom vyjadrení ďalej zhodnotil, že „po právnej stránke vec nie je zložitá. Aj napriek zložitejšej skutkovej stránke veci nemožno ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania.“. K početným odročeniam nariadených pojednávanií okresný súd uviedol, že sa „bližšie nezaoberal dôvodmi, pre ktoré sa odporkyňa nezúčastnila nariadených pojednávanií, ani voči nej neuplatnil postup podľa § 53 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku“.*

*Podľa okresného súdu je jeho konanie „poznačené neefektívnosťou a v určitých obdobiach aj nečinnosťou“.*

*Spis v žalovanej veci doručil okresný súd ústavnému súdu až 18. novembra 2014, a to vzhľadom na pojednávanie nariadené na 7. november 2014.*

7. Ústavný súd 6. novembra 2014 zaslal vyjadrenie okresného súdu právnomu zástupcovi sťažovateľky s možnosťou zaujať k nemu stanovisko a so žiadosťou o vyjadrenie sa k otázke možného upustenia od ústneho pojednávania vo veci.

8. Sťažovateľka doručila 24. novembra 2014 prostredníctvom svojho právneho zástupcu ústavnému súdu stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, v ktorom súhlasila s upustením od ústneho pojednávania vo veci a navrhla, aby ústavný súd „*rozhodol vo veci v zmysle nášho návrhu a vyhovel mu v celom rozsahu, pretože máme za to, že je dôvod na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľke*“.

9. Keďže účastníci konania vyjadrili súhlas s upustením od ústneho pojednávania, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa so stanoviskami účastníkov konania k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby v zásade neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka konania a postup žalovaného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Základnými kritériami hodnotenia veci ako zložitej je skutkový stav veci a platná právna úprava relevantná pre rozhodnutie o veci (II. ÚS 26/95).

Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd po preštudovaní vyžiadaného súdneho spisu konštatuje, že sťažovateľkin žalobný návrh patrí typovo do okruhu štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ich metodika pri rozhodovaní o týchto návrhoch je teda dostatočne jasná a podopretá ich stabilizovanou judikatúrou. I samotný okresný súd vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 4. novembra 2014 zhodnotil, že „*po právnej stránke vec nie je zložitá*“.

Ústavný súd súčasne predosiela, že skutková stránka veci prejednáwanej pred okresným súdom je do určitej miery náročná. V doterajšom priebehu konania sa pozornosť okresného súdu v procese dokazovania zameriavala na vymedzenie rozlohy nehnuteľností, ktoré žalovaná užíva. Rovnako boli v konaní predmetom vyjadrení účastníkov konania znalecké posudky vypracované pre dôkazné účely iných konaní vedených pred okresným súdom s rovnakým alebo obdobným predmetom, pričom uvedené znalecké posudky sa týkali ohodnotenia dotknutých pozemkov.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria hodnotenia prípadných zbytočných prietáhov v konaní dospel ústavný súd po preskúmaní vyžiadaného súdneho spisu k záveru, že sťažovateľka v priebehu konania dvakrát zmenila návrh vo veci samej. Z toho v poradí druhý návrh bol však reakciou na stále prebiehajúce konanie, ktorého dĺžka vyvolávala nebezpečenstvo premlčania uplatneného nároku, keďže podľa jej názoru žalovaná naďalej užívala nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľky. V tejto súvislosti ústavný súd už viackrát judikoval, že využitie možností daných sťažovateľke procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie jej práv v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01). Spomalenie, ku ktorému v konaní v dôsledku uvedených sťažovateľkiných návrhov došlo, je však v pomere k celkovej dĺžke konania nepatrné.

3. Postup okresného súdu ako tretie kritérium pri posúdení porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zhodnotil ústavný súd ako postup, ktorý vykazoval zbytočné prietahy. Vychádzal pritom z porovnania prehľadu úkonov súdu vo veci obsiahnutého vo vyjadrení okresného súdu a z vlastných zistení z vyžiadaného súdneho spisu.

3.1 Bezdôvodnou nečinnosťou sa žalované konanie vyznačovalo v päťmesačnom období od 10. marca 2009 (právoplatnosť uznesenia o povolení zmeny žalobného návrhu) do 19. augusta 2009 (nariadenie pojednávania).

3.2 Okresný súd bol pasívny aj v období od 13. apríla 2010, keď mu sťažovateľka doručila podanie označené ako „*Vyjadrenie vo veci samej*“, v prílohách ktorého predložila

listinné dôkazy v zmysle „*dohody na pojednávaní dňa 18.1.2010*“ (č. 1. 79), až do 18. apríla 2012, keď bolo nariadené pojednávanie na 28. máj 2012 (24 mesiacov). V identifikovanom období síce sťažovateľka doručila 17. januára 2011 okresnému súdu návrh na zmenu žalobného petitu, ten však iba reflektoval plynúci čas, tak aby sa sťažovateľkou uplatňovaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nepremlčal. Nešlo teda o žiadnu zásadnú zmenu právnej či skutkovej argumentácie, ktorá by si vyžadovala osobitnú časovú náročnosť už prebiehajúceho konania.

3.3 Sťažovateľka 3. mája 2012 navrhla okresnému súdu nariadenie predbežného opatrenia. Jej návrhu okresný súd uznesením č. k. 20 C 161/2008-146 z 11. júna 2012 vyhovel a predbežné opatrenie nariadil. Na základe následne podaného odvolania žalovanej (doručené okresnému súdu 18. októbra 2012) bol súdny spis predložený 5. decembra 2012 Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), odkiaľ sa okresnému súdu vrátil 31. decembra 2012.

K vymedzenému obdobiu ústavný súd uvádza, že rozhodovanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa realizovalo v rámci prebiehajúceho konania vo veci samej. Konajúcemu súdu v priebehu rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podanom podľa § 102 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) nič nebráni, aby realizoval adekvátne procesné úkony smerujúcu k rozhodnutiu vo veci samej. V posudzovaných skutkových okolnostiach ospravedlňovalo konanie o nariadení predbežného opatrenia nečinnosť okresného súdu vo veci samej len v období od 5. decembra 2012 do 31. decembra 2012, keď bol predmetný súdny spis predložený krajskému súdu z dôvodu podaného odvolania. Súčasne sa viac ako šesťmesačné obdobie od 28. mája 2012 (pojednávanie vo veci samej) do 5. decembra 2012 (predloženie súdneho spisu krajskému súdu) vyznačovalo iba procesnými úkonmi týkajúcimi sa navrhovaného predbežného opatrenia, nie procesnými úkonmi, ktorých účelom bolo rozhodnutie vo veci samej. Preto aj spomalenie konania v uvedenom období treba pričítať na vrub okresnému súdu.

3.4 Po vrátení súdneho spisu z krajského súdu (31. decembra 2012) okresný súd až 17. decembra 2013 nariadil pojednávanie vo veci na 17. február 2014. Konanie sa tak opätovne vyznačovalo bezdôvodnou pasivitou v rozsahu takmer 12 mesiacov. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že v predmetnom období si okresný súd iba vyžiadal fotokópie rozhodnutí vynesovaných v súvisiacich konaniach (č. l. 184 – 190).

4. Žalované konanie okresného súdu trvá viac ako šesť a pol roka. Z toho takmer štyri roky sa vyznačovali bezdôvodnou procesnou pasivitou okresného súdu. Ústavný súd dospel k záveru, že zistená dĺžka nečinnosti okresného súdu v pomere k celkovej dĺžke posudzovaného konania zakladá právomoc na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy i práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto bolo potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

5. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti navrhla takéto rozhodnutie a z obsahu vyžiadaného spisu vyplýva, že po pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 7. novembra 2014, je potrebné vo veci ďalej konať (okresný súd nariadil pojednávanie na 13. február 2015). Ústavný súd preto prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

### III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo

alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky garantovaného jej čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľka navrhla priznať jej finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodňuje *„nemajetkovou ujmou: už od 01.04.2008 sa sťažovateľka usiluje o priznanie jej nároku voči žalovanej..., pričom o jej nároku nebolo do dnešného dňa rozhodnuté. V uvedenom konaní súd... koná s neadekvátnymi časovými odstupmi alebo je nečinný... Skutočnosť, že sa sťažovateľka dlhé roky nedokáže domôcť meritórneho rozhodnutia aj za okolností, že sa nejedná o mimoriadne zložitý spor, spôsobila stratu dôvery v súdy a súdny systém Slovenskej republiky a ich význam, pocit krivdy a nespravodlivosti.“*. Sťažovateľka tvrdí aj existenciu majetkovej ujmy, keďže *„počas celého konania bola nútená vynakladať nemalé finančné prostriedky na to, aby sa domohla svojho práva, čo sa jej dodnes stále nepodarilo. Je potrebné taktiež zohľadniť skutočnosť, že sťažovateľka cíti krivdu, keďže žalovaná sa aj naďalej bezdôvodne obohacuje podnikaním na jej pozemkoch už od roku 1997, no doposiaľ jej žalovaná za užívanie týchto pozemkov neposkytla žiadne finančné plnenie.“*

Ústavný súd stabilne judikuje, že cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 289/09).

Ústavný súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení vzal do úvahy najmä charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľky, jej správanie počas predmetného konania, a aj tú skutočnosť, že vo veci zistil porušenie základného práva. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody (napr. III. ÚS 339/07, III. ÚS 46/08 a pod.).

Ústavný súd v okolnostiach posudzovaného prípadu, berúc do úvahy spomenuté determinanty, považuje za primerané priznať sťažovateľke sumu 2 000 € (bod 3 výroku nálezu). Pri určovaní finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera EŠLP, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru aplikovaného na konkrétne okolnosti prípadu.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti požiadala ústavný súd o priznanie náhrady trov konania v sume 340,90 €, a to za dva úkony právnej služby.

Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov za dva úkony právnej služby, a to za prevzatie a prípravu zastupovania a za písomné podanie (sťažnosť).

Úkony právnej služby boli vykonané v roku 2014.

Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase vykonania úkonov právnej služby (ďalej len „vyhláška“) prislúcha ako základná tarifa podľa § 11 ods. 3 vyhlášky 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 804 € pre úkony v roku 2014), čo predstavuje za jeden úkon v roku 2014 odmenu v sume 134 €. Režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje 8,04 € za každý úkon právnej pomoci.

S poukazom na výsledok konania má sťažovateľka nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2014. Základná sadzba tarifnej odmeny teda predstavuje sumu 268 €. K tejto sume bolo potrebné pripočítať režijný paušál v sume 16,08 € (dvakrát 8,04 €). Náhrada trov právneho zastúpenia sťažovateľky je 284,08 €. Takto vyčíslenú sumu bolo potrebné zvýšiť o 20 % daň z pridanej hodnoty, keďže sťažovateľka preukázala, že jej právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty. Spolu teda náhrada trov právneho zastúpenia predstavuje sumu 340,90 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Okresný súd je povinný zaplatiť ju na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2014